Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 10. V Ljubljani, v soboto 10. marca 1900. Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoludne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije** in **oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Nov škandal za ves slovenski narod.

Ko je minoli teden od vsega sveta spoštovani papež Leon XIII. praznoval 90letni god svojega življenja in obletnico svojega kronanja, na dan, ko so celo čifutski časnikarji skrili svoje sovraštvo do katoliške cerkve in hvalili modrost moža-velikana, sedečega na stolu sv. Petra, našla se je v Ljubljani pasja duša, ki je priobčila baš slavnostni dan najnesramnejši pamflet na papeža Leona v glasilu slovenske inteligence. „Sloven. Narod“, ta stekli sultan advokata „iz pekla“, ki je pred leti priložil papežu grozno psovko „izvrg človeštva“, je nalašč porabil ravno to priliko, da je popadel in opsoval papeža, častitljivega devetdesetletnega starčka, vladarja katoliške cerkve, potegnil se pa za jednega največjih sleparjev svetá, katerega je baje papež preklel in izobčil. To je nov škandal za ves slovenski narod, da se na slovenski zemlji tiska takó satanski list!

Zloba „Narodova“ se kaže zlasti v tem, da je list naslikal papeža kot grdega preklinovalca in vrh tega zelo neumnega, češ da rabi v kletvini nizke izraze, in da je namenoma za to porabil dan, ko je vedel, da bode najhuje mogel v srce zadeti vse slovenske katoličane. Svojo pasjo poštenost je pa pokazal „Narod“ še posebno potem, ko mu je „Slovenec“ v izvrstnih člankih dokazal, kdaj in zakaj si je hudobni angleški krivoverec Sterne izmislil one kletvine in jih podtaknil katoliški cerkvi, da je potem še prišel „Narod“ in pisal: „Slovenec“ je popolnoma stekel; te starodavne šablone se drži vsak papež, kadar koga prekolne, če pa ni res, naj papež ali nuncij pošljeta popravek. „Narodov“ šefredakter pravi, da se je on zgražal nad to kletvijo papeževo, a še bolj bi se moral zgražati vsak katoličan, zlasti „še-krščanska“ slovenska inteligenca, če še kdaj vzame v roke list, ki razširja med Slovenci take „svinjarije“.

Verski čut slovenskega naroda še ni toliko otrpnil, da bi sv. oče med nami ne mogel dobiti zadoščenja in dokaza, da naša domovina ni brlog framasonov. Da ne bo zaslula slovenska domovina kot najnesramnejša dežela pod solncem, treba dati katoliškemu prepričanju izraza na shodih. Umesten bi bil tudi sklep, da katoličani ne stopajmo več čez prag, kjer bivajo naročniki „Slov. Naroda“. Če bodo pri tem prizadeti liberalni trgovci, glavni stebri tega podlega lista, sami so krivi! Tudi krščanska potrpežljivost ima svoje meje

Časniški glasovi.

V „Edinosti“ priporoča neki Štajarec: „Slovenci izven Kranjske skličimo političen shod, morda v Celje. Tu določimo svoj politični program in izpovejmo skupno svoje zahteve. Kranjcev ne povabimo, ker bi leti — tudi če bi prišli na shod z najboljšimi nameni — ob srditosti, ki vlada mej njimi, brzkone tudi tu zašli v prepir. Sicer pa jih — kakor kažo — tudi naše težnje ne tangirajo.“ — Človek, ki je to pisal, je gotovo zadnja leta spal kakor medved v brlogu, ali pa hoče po zimi muhe loviti. Ali mu prav nič ni znano, kdo se tudi na Kranjskem trdno drži vseslovenskega programa, od vseh Slovencev sprejetega programa na vseslovenskem shodu? Ali nič ne vidi, da je jedino liberalce treba izključiti, ker podirajo ta program, ko hočejo pokopati katoliško vero in se vežejo z Nemškutarji?

V „Rodoljubu“ se dr. Neslanc ogreva za „koristi lepe revolucije“ in obžaluje, da je bilo leta 1848. pri nas na Slovenskem vse preveč mirno, ker je katoliška cerkev stala vmes. Dr. Neslanc je pa pozabil povedati, da je proti revoluciji vsa stoletja bila ne le katoliška cerkev, ampak tudi vsi kranjski advokati, ker so se bali za svoje mošnjičke. Dandanes se seveda dr. Neslanc ne boji revolucije in njegov liberalni pobratim sprejema revolucijonarne članke v „Rodoljuba“, ker oba menita, da dobro drži pogodba s socijalnimi demokrati, da naj najprej planejo po cerkvah in farovžih. A se utegneta motiti. Mokrači dobro vedo, da so denarne vreče advokatov veliko bolj polne, kot cerkvene!

„Gorica“ poroča, da sta na Goriškem tiskar Gabršček in dr. Tuma postala apostola liberalizma in da snujeta za novo „narodno-napredno“ stranko novo politično društvo. Celih deset let je Gabršček v „Soči“ odločno zagovarjal politično delovanje na katoliški podlagi in strastno pobijal nazore narodno-napredne stranke na Kranjskem ter liberalizem „Slovenskega Naroda“. In kako vneto je Gabršček govoril na I sloven. katoliškem shodu v Ljubljani za zvezo med slovenskimi katoliškimi časnikarji! Sedaj je pa začel objemati in posnemati tistega liberalca dr. Tavčarja, katerega je prej blatil, ter hoče z dr. Staničem in značajnim dr. Tumo imeti razpor tudi na Goriškem. Mi smo že svojim čitateljem povedali, kaj ti možje iščejo na Goriškem in kako gotovo propade narod po njihovi politiki. Že na Kranjskem čutimo hiter nazadek vsled tega vražjega novodobnega „napredka“, kaj bo šele na Goriškem!

Sličica iz goriške politike V „Gorici“ je izšel članek, ki je omenjal, da mestna uprava v Gorici brez pravice pobira doklade na vžitnino, ker še ni potrjen mestni proračun. Kdo se je oglasi proti temu? Lahi? Oglasila se je Gabrščkova „Soča“, češ da je pisarenje „Gorice“ rokovnjaštvo in lopovščina. In zakaj? Ker ne kaže pravdati se z mestno upravo, kajti tudi te doklade ima v zakupu naš mecen gosp. Gorup, na čigar mošnjo se često apeluje, in ker doklad, če so tudi krivične, itak ne plačujejo sami krčmarji, ampak vsi konsumentje. — Odkar je dr. Triller zapustil Goriško, se vidi, da so „Sočani“ izgubili zadnji košček socijalne in narodne politike. Ta „banda“ piska vsakemu, kdor jo plača. Ljudem, ki poslušajo mošnjičarje, pa kličemo: O urbem venalem....! — Še nekaj! Znanega rodoljuba in jednega najstarejših delavcev na narodnem polju E. Klavžarja hoče deželni odbornik dr. Tuma odgnati iz službe pr deželnem odboru, ker noče biti liberalno-tumast. Po resnici pravi „Gorica“: Tretji se smeje Smeje se laški lev, ker mu plen po sili gre med zobe. Prav je tudi, da je glasilo „Sloge“ odločno pakazalo novopečenim liberalcem staro svojo zastavo, ko piše: „Če pa nastopita Andrej Gabršček in dr. Tuma z liberalno frazo, tedaj naj vesta, da mi in z nami slovensko ljudstvo na

Polde.

Spisal Francétov.

(Konec.)

Zopet se je poslovilo od zemeljskih bivalcev eno leto. Zopet je napočila doba, v kateri se toliko src združi v davno zaželjeno zvezo; prišel je veseli predpustni čas.

V gostilni „pri mostu“ je bilo kaj živo. Čulo se je glasno govorjenje, zdravice so se vrstile druga za drugo, spremljane od glasne harmonike. V prvi, večji sobi je bila dolga miza popolnoma zasedena. V sredi sta sedela ženin in nevesta, krog njiju pa svatje.

V sobo je stopil pristav Vidic in hotel iti naprej v posebno sobo.

„Ali bi vas smel prositi, da bi pili?“ S temi besedami ustavi pristava ženin, nesoč mu naproti poln kozarec.

„O, vi ste, Polde! Kaj je vender prišla Franca nazaj iz Drage?“ se pošali pristav in okusi.

„Je, je, gospod; saj ni mogla biti brez mene,“ de samozavestno Polde, se namuza in pogleda Franco.

„Saj le on ni mogel strpeti sam,“ se oglasi nevesta in tudi iz njenega kozarca je moral pokusiti pristav.

„Škoda, da ni mojega prijatelja, profesorja Vodopivca tukaj, bi se enkrat zavrtel z vami,“ reče Vidic prijazno brhki mladi ženi.

„Se boste pa vi“, odvrne veselo nevesta.

„Jaz, žalibog, ne znam plesati. Torej dobro srečo?“ veli pristav, stisne Poldetu in Franci roko, potem pa odide v posebno sobo.

„Prijazen gospod“, de nevesta ženinu. „Pa kako ve, da sem bila jaz v Dragi.“

„I, kaj ne bi vedel,“ odvrne Polde malo v zadregi, iz katere ga rešijo svatje, ki so začeli peti novo zdravico.

Do poznega večera so pili, peli in plesali v gostilni „pri mostu“. Pa, saj je bila poroka, ki je le enkrat v življenju, razven če postane Polde udovec, česar mu pa kar nič ne želimo, niti njegovi zali ženki.

Ko sta se peljala domov, je ovil Polde roko Franci krog pasa ter se ljubeče nagnil k njej: „Franca, povej mi danes odkritosrčno, jeli, da si šla od Kuharjevih zavoljo Naceta!“

„No, danes ti že lahko povem. Saj menda ne boš ljubosumen, čeprav je Nace še vedno samec“. —

„Ker mora biti“, dopolni Polde. „Pa zakaj si takrat tajila, veš, na sejmu v Dragi?“

„Zato, ker sem se bala, da ne učiniš kakšne neumnosti in neprevidnosti.“

„Da, veš, kako mi je bilo hudo tisti večer, ko si odšla!“ In povedal ji je, kako se je napil zavoljo nje in kje ga je našel pristav.

„A, zato vé, da sem bila v Dragi,“ se nasmeje Franca. „I seveda zato,“ odvrne Polde, „a zdaj si pa moja, pa bodi v Dragi, ali kjer hočeš“. In iz polnega srca je zaukal, da je odmevalo v tiho noč in pridružili so se mu krepki glasovi na ostalih vozeh. Vozniki so pognali in bolj in bolj sta se bližala Polde in Franca novemu, skupnemu domu.

Goriškem stojimo za katoliška načela, v katerih ima naša narodnost najtrdnejšo brambo, katera so najrodovitnejša tla resnične svobode in obče koristnega napredka."

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 6. marca. (Kaj naj storé kranjski deželni poslanci v prospeh sadjarstva.) Na Kranjskem sadjarstvo še ni dovolj razvito. Precej daleč smo še za nekaterimi drugimi deželami, dasiravno je lega naše dežele za sadje precej ugodna. Res je, da sadno cvetje večkrat vzame mraz, da drevje rad „prosti" zajec ogloda in včasih celo krvava uš uničuje, vender je za kmeta prava dobrota, če sadje le količkaj obrodi. In kakó lahko se zadnji čas lepo sadje spečá! O vsem tem se je že mnogo pisalo in zato hočem jaz na nekaj druzega opozoriti.

Po Češkem in Ogerskem se vidi mnogo sadnega drevja ob cestah. To ni samo lepo, ampak tudi zelo koristno. Popotnik ima senco, ne pekó ga preveč solnčni žarki, in, če je žejen, lahko še kakšen pišek zatakne za zob; ko je sadja povsod dovolj, mu tega tudi nihče ne brani. Tudi na Kranjskem bi lahko imeli gole in sedaj takó dolgočasne ceste obsajene s sadnim drevjem. K temu naj pomaga dežela in naj da obsaditi najprej svoje ceste. A kakó?

Zadnja leta je dežela imela trtnico pri prisilni delavnici v Ljubljani. Podnebje v Ljubljani res ni za trto in zato se je morala trtnica prestaviti. Za vzgojevanje sadnega drevja bi bil pa svet na vrtovih prisilne delavnice in na Kodeljevem prav dober in primeren. Mladi prisiljenci bi se lahko nekaj koristnega in za življenje potrebnega naučili, ko bi cepili in presajali drevje, in ljubljanski obrtniki bi zoper to ne godrnjali, ker bi ne bilo nikomur na škodo. Sedanji ondotni vrtovi kažejo, da imajo v zavodu že izvežbanega vrtnarja. Dežela naj bi tedaj žrtvovala vsako leto nekaj stotakov v ta namen in na tisoče sadnih drevesc bi se lahko vsako leto brezplačno poslalo občinam, da jih zasade ob deželnih cestah, kar jih spada pod ozemlje dotične občine. Sadje naj bi potem občine prodajale, ali pa naj bi drevesa proti mali odškodnini vsako leto dajale kočarjem, da jih otresejo. Skupiček naj bi šel v ubožni zaklad.

Ne tajimo, da bi se dalo proti temu nasvetu navesti nekaj ugovorov, zlasti to, da sadje ob cestah nima miru. A istina je in ostane, da bi kmalu kranjska dežela blagrovala sklep deželnega zbora o obsajenju cest z drevjem, ker bi se s povzdigo sadjarstva po izgledu naprednih dežel povzdignilo blagostanje prebivalcev tudi na Kranjskem. Znabiti smemo pričakovati od poročevalca v deželnem odboru za kmetijske stvari g. vodje Povšeta, da se bode s tem nasvetom kmalu sprijaznil. M. T.

Iz dolenjske strani. 5. marca. (Družba sv. Mohorja.) Vpisovanje v družbo sv. Mohorja je torej končano. Denar z vpisnimi polami vred je romal v Celovec. Da bi bil slavni družbeni odbor pač zadovoljen s sadom našega truda! Dal Bog, da bi se bila zopet znatno pomnožila naša velika mohorska armada!

Take in podobne želje goji gotovo sleharn družbin poverjenik. A vsiljuje se bržkone mnogim strah in skrb, češ, kaj, če se je število skrčilo! In ta strah je zlasti za tiste, ki pri najboljši volji niso mogli vpisati toliko imen, kolikor lani, res prav na mestu. Jaz n. pr. sem pogrešil uže lani štiri nad dvajsetorico, a letos jih je zopet 15 manj kljub opetovanemu prigovarjanju raz leco in ob drugih prilikah. — To ni dobro znamenje! In človeku se vsiljuje vprašanje, od kod pač ta mlačnost, kje tiče njeni uzroki? Meni so ti uzroki bolj in manj znani; jih je namreč več, kakor: nepriličen čas nabiranja udov, pomankanje novcev, razvajen okus, pred vsem pa hrepenenje, teženje po obširnejšem, zanimivejšem zabavnem berilu, katero premogi v družbinih knjigah prav močno pogrešajo. Družba vse premalo skrbi za povesti. To je najnavadnejša tožba, ki jo čuje poverjenik prav mnogokrat iz ust Mohorjanov. Povesti: Žalost in veselje; Mati božja dobrega sveta; Izdajalec; Križem sveta; Miklova Zala so ljudstvu še vedno v najboljšem spominu.

Narod želi zabavnega berila in sicer obširnih povestij! — Ta glas čuješ povsodi Skoro vsi slovenski časniki so uže omenjali ta nedostatek ter nudili sl. odboru blagohotnih nasvetov, a žal, tudi letos ostalo je še vse pri starem. — Pred vsem naj bi se preustrojil — in to je občna želja — družbin koledar! Ta knjiga namreč v sedanji veliki, nevkretni obliki ogromni večini udov kljub trditvi odborovi, da je priljubljena, nikakor ne ugaja. Koledarju v ožjem pomenu besede naj bi se pridejal obširni imenik udov ter se tiskal v posebni knjigi z obliko sedanjih Večernic. Drugo vsebino te knjige naj bi sprejele Večernice. Zraven pa sl. družba poskrbi za sedmo knjigo, obsegajočo jedno samo obširno povest, izvirno ali pa prevod kakega slovanskega zabavnega spisa! Lepih, v pravem krščanskem duhu pisanih zabavnih del nudi odboru v obilici zlasti hrvatska, češka in poljska pripovedna knjževnost. Pustimo uže vender to manijo za izvirnostjo, ki pridobiva družbi le mrvice v obliki uže stokrat premletih značajev, dogodkov, ki so uže davno izgubili prav vso privlačnost! Dobri prevodi dobrih del so boljši, kot take, navadno le par stranij dolge vsakdanje črtice. Le dobre volje treba in sl. odbor bo gotovo ogromni večini ustregel.

Iz Zgor. Tuhinja, 7. marca. Odkar se je ustanovilo pri nas „Kmetijsko društvo", postala je naša občina bolj imenitna, kakor je bila poprej. Saj se je poprej skoraj nobeden časopis ni spomnil. Nihče se ni zmenil za Zg Tuhinj. Toda sedaj mu pa celo „Sl. Narod" posvečuje manjše ali daljše članke, ki so pa seveda vse prej, nego resnični. Nehote se nam vsiljuje vprašanje: Kdo pa je vender tako ljubezniv, da tako vrlo skrbi za sloves naše občine? Prišli smo na sled, da sta to dva domačina. No, oglejmo si ta dva možica!

Prvi slove radi svojega premoženja, na katero je časih tako ponosen, da smo vsi drugi napram njemu „berači" — vsaj tako se on izraža. On hoče biti neomejen gospod naše občine. Blagor svojih soobčanov mu je tako pri srcu, da bi najraje videl, da bi prišli vsi drugi še danes na boben, le da bi njegov mošnjiček postal debelejši. Kaj njemu mar beda in stiska sosedova! Dela naj pri njem, dal mu bode hrano in še nekaj plačila. Ali hočemo še več od njega? Ponižen je ta mož le tedaj, kadar mu je plačevati davke. Takrat tarna, da dela slabe kupčije in da mu vse konkurira, „Kmetijsko društvo" in „Hranilnica" pa še najbolj. Drugače je pa jako ponosen in prešeren, če treba, kar je pa velikokrat, tudi surov ali „grob kakor koc".

Njegov prijateljček in zaveznik je pa poznan ne le po Kranjskem, ampak tudi po Štajarskem, da izmed 100 besedij, ki jih izpregovori, 99 ni resničnih. Ta mož ima poleg navedene lastnosti še mnogo druzih lepih navad, tako n. pr. rad veliko govori, vsled česar se ga je prijel nazivek: „Široka usta". Nedavno se je po Kamniku hvalil, da je pridelal 19 tajselnov krompirja, brez tistega, ki so ga v košeh znosili. — Blagor mu!

Tedaj ta dva bratca sta si stavila nalogo, uničiti „Hranilnico in posojilnico", še poprej pa „Kmetijsko društvo". Tekala sta od Poncija do Pilata, iz pisarne v pisarno, tožila, neresnico natvezala, ali pa resnico tako zavijala, da je bilo groza. Toda ves pot, ki jima je tekel po čelu, ves trud bil je zaman! „Hranilnica in posojilnica" kakor tudi „Kmetijsko društvo" stojita danes trdneje, kakor kdaj

To čutita moža v svojih zavistnih srcih, zato sta sklenila drugače maščevati se. Ker sama ne znata pisati, prvi za silo podpiše svoje ime, drugi pa še tega ne, napotita se v Kamnik. Tamkaj poiščeta pisave zmožno človeče, katero jima na njuno pripovedovanje sestavi dopis ter ga pošlje „Slov. Narodu". Gori omenjene lastnosti ljubeznivih bratcev pa jamčijo, da je vse res, kar je ondi zapisanega.

Tako berilo podaja potem „Slov. Narod" svojim bralcem. Na ta način je bilo naše društvo že parkrat počeščeno. Ker pa vse to ni nič izdalo, napadla sta zadnji čas tudi našega občepriljubljenega in spoštovanega gospoda župnika. Kar je „Slov. Narod" pod naslovom: „Prijazen gospod" — objavil, je od prvega do zadnjega stavka vse laž. Toda „Narod" je tako pravicoljuben in prijazen, da ni hotel sprejeti popravka — češ: „saj ga nismo imenovali z imenom, pa tudi kraja ne, lehko se tedaj misli, da je to kak drug župnik". Pozabil pa je, da je imenoval v dotičnem dopisu vas Liplje, v kateri se je svobodomiselni šnopsar ubil, in da, če so še druge Liplje na Kranjskem ali kje drugod, se ondi ni prigodila lansko leto podobna nesreča. Toda z „Narodom" polemizovati se pravi vodo v Savo nositi. Če mu dokažeš njegove laži, se pa na drug način izmuzne in izvije.

Našima bratcema pa povemo na vsa usta, da se jih ne strašimo v boju, katerega sta nam napovedala. Le pazita naj, da jima ta boj ne prinese nepričakovanega poraza. Mi imamo vire na razpolago, katere bomo, če bode treba, rabili na takih mestih, kjer vemo, da še drži pravica. Posebno „Široka usta" naj se zapro — če ne — že vedo kako in kje jih zapremo prav lahko mi. Naše potrpljenje, katero smo imeli ž njima, po dveletnem obrekovanju, opravljanju in denunciranju, — je pri kraju.

Izpod Gornjega Grada, 5. marca. Volitve smo Zadrečani izvrstno napravili v okrajni šolski svet. Dobili smo enega učitelja več v ta zbor. Kako tudi ne bi, saj se nam je tu in tam ponujal. In zakaj bi tudi bili povsod — duhovniki! Zdaj nimamo v okrajnem šolskem svetu nobenega, ker še tisti, ki je bil za nas, je umrl, glavarstvo pa ne imenuje nobenega, ali bolje, ne predlaga. Pa, zakaj bi tudi? Saj je učiteljem dobro povedal Hrvatek na Ljubnem, da duhovniki evangelija prav ne razlagajo. Pa je tudi vse eno, kdo je v okrajnem šolskem svetu, je rekel Hudel. Takih hudelnov je več in povsod. In prišle so volitve — in tedaj smo Zadrečani pokazali, kdo ima besedo pri nas. Zakaj bi imeli Gorjance, Solčavčane in Lučane v tem zastopu, ker je nas dovolj! Zato smo se kar pobotali in Zadrečane volili. Bomo raz cesto laglje kamenje pobirali, da ga ne bo treba za duhovniki lučati. Je že tako. Pa, kdo bi si samo s takimi sitnostmi glavo belil, ker je na svetu vender „luštno", posebno, če ni nobenega teh „črnih" zraven. Zato smo tudi v Gornjem Gradu kar absolutno narodni ljudje v čitalniškem odboru. „Slov. Narod" je paša za slovensko inteligenco, in tudi Zadrečani bi bili radi inteligentni „Narodova" stranka zagovarja zvezo z Nemci in Nemškutarji, mi inteligentni Gornjegrajci pa smo zato volili v čitalnični odbor notarja. Dobro vedo rogaški in okoliški Slovenci, kakor tudi breški, da notar Bratkovič nikdar Slovenec ni bil, in tako tudi tisti gospod ni, ki pri sodniji piše, ker še slovenski ne zna prav. Pa dobra sta, sta vsaj bolj po „Narodnem" kopitu. In veselico je napravila Čitalnica. Znani Šija-nič, je Prešerna preslavljal in najbolj hvalil njegovo „Nezakonsko mater". Pa tudi „bal" smo imeli pri Muhovcu: „Tu še je bilo pa bolj dajč". Povabil je Muhovec vse „foršnerje"; „oberforšner" je znan že med nami lesnimi trgovci in „flosarji". Kako je bilo na tem „balu" „dajč pošprehen" in „bindiš pohrusten", pač ni okornemu Zadrečanu mogoče popisati. Pristni Kranjci so „martrali" nemški jezik, kakor bi šlo za stavo. Tista velika muha, ki je na gostilnici „namalana", se je že vzdigovala raz zid, tako je brnel ta „nemški" roj. Izmed vseh se je videla velika postava gorjanskega logarja, ki je tako „dajč šprehen", da bi vsaka lisica poginila, če bi ji to dal na maslo. Oh, sem si mislil, kam smo Zadrečani prišli! Nekdaj so nam vrli dijaki, ki zdaj več ali manj opravljajo imenitne službe, podali za vedrilo kako igro, ali pa burko. — „Nemški ne znajo", na balu si se pa te burke lahko naslišal. Kaj ne, kako Zadrečani napredujemo!

Boški šolski svet se je pa posvetoval, o novem evangeliju in je sklenil, da učitelj novi evangelij prav razlaga. Očanci, dobro Vas poznamo. Pevec se spozna po petju, kakor vsaka ptica pevka. Nam nasprotno je pel pri zadnjih državnozborskih volitvah in pošteno pogorel s

svojim glasom in svojim kandidatom. Purnat bi pa rad bil v Bočni kar za „fajmoštra“ Evangelij že ima, pokopališče so mu pa Šmarčani zmerili.

Politiški pregled.

Narodni svet dobe končno vender-le Čehi za Češko, Moravsko in Šlezijo. V narodnem svetu bodo zastopani češki državni in deželni poslanci, vse češke stranke, tudi češki krščanski socijalci. Narodni svet bode določal skupno postopanje Čehov v boju za njihove pravice, v prvi vrsti za češko državno pravo, ter bode uredil tudi skupno postopanje v gospodarskem in socijalnem smislu. Tak narodni svet bi bil tudi Slovencem nujno potreben.

Dunajski židovski občinski svetniki nameravajo odložiti svoje mandate, ako cesar potrdi spremenjeni občinski volilni rad. Dunajski antisemiti so jim na ta pametni sklep odgovorili, da so že davno želeli, da bi se poizgubili vsi Židje iz dunajskega občinskega sveta.

Schönerer v Gradcu. Schönerer in njegovi poslanci-sluge Kittel, Türk, Iro in Hofer so bili 4. t. m. v Gradcu, kjer so se kazali na shodu proti vstopnicam. Schönerer je na shodu upil, da so Nemci več kot ljudje, ker so Nemci. Wolf ni prišel. Menil je, da bi Gradčani popolnoma oslepeli, ko bi ob istem času gledali njega in Schönererja. Na shodu, katerega se je udeležilo večinoma le dijaštvo in uradništvo, so silno agitovali proti nemški ljudski stranki, ki jim je še premalo nemško-radikalna.

Vzoren ogerski kavalir. Dunajski „Vaterland“ je danes teden ogerskemu ministerskemu predsedniku Banffiju povedal tako gorke, da je Banffy grozno užaljen v svoji časti in išče prilike, da bi se maščeval. „Vaterland“ je povedal, da Banffy ob svojem odstopu ni izročil Szellu volilne blagajne liberalne stranke. Porabil je ves denar „za volitve“ in zato si Szell sedaj ne upa razpisati novih volitev. Govori se, da bode Banffy odložil čast ogerskega višjega dvornika. Pozval je poslanca Ugrona na dvoboj.

Domače novice.

Osebne vesti. V Trstu je umrl dne 27. februvarja g. Ivan Šabec — Župnik v Dolini pri Trstu je postal č. g. Josip Zupan, v Bazovici pa č. g. Julij Varto. — Č. g. Alojzij Kramaršič je premeščen od Sv. Kunigunde za kapelana v Vitanje.

Proslava papeževega jubileja v „Katoliškem Domu“. Jutri ob 7. uri zvečer priredi v „Katoliškem Domu“ v Ljubljani „Slovenska kršč.-soc. zveza“ proslavo jubileja sv. očeta. Vspored obsega prolog, krasno krščansko dramo „Mlini pod zemljo“ ali „Zadnji dnevi paganstva v Rimu“ in živo podobo. Mej posameznimi dejanji bode udarjal društveni tamburaški klub, ki bode mej drugim zasviral tudi narodno himno Burov. Sedeži so po 1 gld. 70, 60, 40 in 20 kr. Stojišča 10 kr. „Zveza“ si je omislila za to priliko nove kulise, katere je slikal g. Bradaška ml. Somišljeniki in somišljenice, udeležite se proslave očeta katoliške cerkve v ogromnem številu, da pokažemo po napadih na njegovo vzvišeno osebo udanost in spoštovanje socijalnemu papežu ob proslavi njegovega jubileja v Ljubljani!

Brezobrestno potresno posojilo. V državnem zboru se je predložil načrt zakona, ki določa, da se vlada pooblašča, naj v posebnih, ozira vrednih slučajih dovoli olajšave zaradi vplačevanja brezobrestnega posojila o potresu, s tem, da se podaljša rok za vplačevanje teh posojil, da se zmanjša visokost posameznih rokov in izjemoma tudi deloma ali popolnoma dovoli odpis teh predujemov. Za olajšavo in odpise treba dotičnikom prositi vlado in dognati resnično potrebo. Vloge so kolkov proste. Naznanili bodemo prihodnjič, kje se bodo dobivali tiskani vzorci za take prošnje. Olajšave se sicer ne obeta veliko, a vsaj nekaj je. Potrudijo naj se slovenski poslanci, da vsaj ta načrt kmalu postane zakon.

Samoslovenski ulični napisi v Ljubljani. Občinski svet ljubljanski je imel preteklo soboto sejo, v kateri je razpravljal o sistiranju svojega sklepa glede samoslovenskih uličnih napisov od strani deželne vlade kranjske. Sklenil je, vložiti rekurz na notranje ministerstvo. Od seje so izostali c. kr. profesorji, ki so obč. svetniki, ker jim manjka „korajže“. Takih profesorjev Nemci nimajo in nemški prof. dr. Binder takih ozirov ne pozna. Prav radovedni smo, kaj poreče sedaj notranje ministerstvo. Körber se je napram samonemškim napisom in napram pravicam avtonomnih občin, ki imajo nemško večino, postavil v sredo na precej jasno stališče. V Žalcu na Češkem imajo možje pruskega duha občino v rokah. Da ta duh javno pokažejo, niso jim bili dovolj samonemški napisi, ampak so napise obrobili še s črno-rudečo-zlato frankfurtarsko barvo. Okrajno glavarstvo je take napise prepovedalo, a „heilovci“ so se šli pritožit h Körberju, ki je obljubil drž. poslancu Schückerju, da bode okrajno glavarstvo umaknilo svojo prepoved. — V četrtek je obč. svet imel zopet izredno sejo. Vlada je rekla, da se zadnja prepoved notranjega ministerstva nanaša tudi na znani sklep obč. za samoslovenske napise na desni strani Ljubljanice in ne samo glede naknadnega dovoljenja županove odredbe, da se pribijejo samoslovenski napisi na levem bregu Ljubljanice. Ker se proti svoječasni prepovedi pred leti obč. svet ni pritožil, je določeni rok že davno potekel in vsi samoslovenski napisi se morajo odstraniti z lepo ali z grdo. Vložil se je priziv na notranje ministerstvo. Ne vemo, zakaj obč. svet razume nemške dopise vlade!

Četrto kurijo dobi občinski svet praški. In v Ljubljani? Ko se je zadnji torek dr. Tavčarja vprašalo, dejal je: Saj nismo na glavo padli!“ Ljubljanski socijalni demokratje bodo šli pri prihodnjih občinskih volitvah vender zopet v ogenj za stranko dr. Tavčarja.

Kje je logika? Liberalec Lončar modruje v „Soči“: „Vpliv klerikalizma ne izvira samo iz njih organizacije, ampak tudi vsled tega, ker se duhovnik na kmetih pokmeti v dobrem pomenu besede, ker je v vedni dotiki z ljudstvom“. To je pisala „Soča“ letos dne 8. marca. Isti dan je pa „Narodov“ modrijan J. P. pisal takole: „Duhovniki so po deset, petnajst let v kaki občini in še ne poznajo značaja, pogreškov in vrlin, materialnih in duševnih potreb svojih ovčic. Poznam take duhovnike, kateri se ne morejo — ker so preleni za to, ali pa nočejo, ker so previsoki — toliko ponižati, da bi neposredno občevali z narodom.“ — Nam se skoraj to zdi nekoliko smešno. Še hudič ne more biti črn in bel ob jednem. Kateri liberalec tedaj laže?

Mestna bolniška blagajna za posle se snuje v Ljubljani in magistrat povprašuje, koliko bi bilo takih poslov v mestu, da zvé, je li bo mogoče osnovati tako blagajno.

„Kutnogorske epistole“ v „Slov. Narodu“ so postne pridige za liberalce. Škodovale kristijanom ne bodo toliko, kakor se nadeja Tavčarčin mož. To česnjarenje je že preneumno in prepolno protislovij. Ko bi ne bilo na vrhu onih člankov zapisano: „priredil za misleče Slovence“, bi vsakdo sodil, da je veliki klobasar nekaj priredil za norce na Studencu. Sicer je pa za liberalce vse dobro, da je le zoper vero in zoper duhovne. Tolažiti na kakšen način morajo tisti, ki so zapravili pravo vero, svojo nemirno vest. In verovati hočejo tudi še nekaj. O priliki bomo dokazali iz „Kutnogorskih epistol“, kakšne budalosti morajo verovati liberalci svojim apostolom, ker nočejo verovati Kristusu in epistolam katoliških apostolov.

Apologetični govori v ljubljanski stolnici vedno bolj zanimajo slovenske izobražence. To je nekaj za misleče Slovence. V svojem uvodnem govoru dne 1. marca je razložil govornik (č. g. kanonik dr. Fr. Lampè), da misli razpravljati in premišljevati z nami vred versko vprašanje. V ta namen si želi poslušalcev, ki bi bili, četudi omahljivi in neverni, pa vender ne hudobnega srca. Versko vprašanje je vprašanje srca in le blago srce je vsprejemljivo za verske nauke. V četrtek (8. marca) je razlagal, da je srce, ki je prišlo iz vere do nevere, velika in žalostna podrtina. Pokazal je z dvema vzgledoma: zastopnikom neversko-fanatične stranke in zastopnikom versko-indiferentne struje. Slučajev oboje vrste imamo dovolj. Govornik je nadalje navajal napačna mnenja nasprotnikov glede postanka katoliške vere. Eni mislijo, da je vero uvedla v svet država, da tem lažje pokori podložne. To ni res, ker zgodovina priča, da se je cerkev od prvih časov sem ustavljala krivičnim naredbam državnih mogotcev. Drugi menijo, da duhovni sleparijo zato, da dére ljudstvo za njimi. To ni mogoče, ker bi sicer cerkev, v slučaju da sloni na slepariji, ne vstrajala že 1900 let. Tretji so mnenja, da duhovniki sicer ne goljufajo vedoma, da so pa sami ogoljufani. Laž! zakaj sv. cerkev po vzgledu Jezusa in učencev nikomur ne vsiljuje vere brezpogojno, ampak hoče, da se vsak prepriča o tem, kaj veruje, in da ve, zakaj veruje. — Gospod govornik je izpeljaval dokaze jasno in določno. Moških smo opazili drugič več, ko prvič. Tudi dijakov je bilo mnogo.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča. V ponedeljek je bil pred ljubljanskimi porotniki obsojen mesarski pomočnik Josip Starke z Bleda radi posilstva na tri leta težke ječe s postom jedenkrat na mesec. — Franceta Pavlina iz Rovt nad Logatcem, obtoženim težke telesne poškodbe, so porotniki oprostili. — V torek je bil oproščen odgovorni urednik „Slov. Naroda“ Jož. Nolli, katerega je tožil radi častikraje občespoštovani župan g. Belec v Št. Vidu pri Ljubljani, ker ga je v nekem nepodpisanem „poslanem“ dolžil, da je njegova nepaznost kriva smrti njegovega učenca, ki je padel raz strehe. G. Belec je dokazoval častikrajo „Narodovo“. — V sredo je bil pred porotniki dr. Tavčar, šef-redakter „Slov. Naroda“, kot obrekovalec. Tožil ga je radi razžaljenja časti vipavski dekan g. Erjavec, ker je dr. Tavčar nočne sprehode Hrovatinove in straženje njegovega sultana hotel omiliti s tem, da je kazal na sodomske, haremske razmere v vipavskem župnišču, ne da bi bil v dotičnem dopisu pristavil, da so se take stvari nekdaj godile. Pristavil tega ni, ker je hotel, kakor sam priznava, „vipavski duhovščini prisoliti, kar ji gre“, to pa sedanji, ker je sedanja ž njim v boju. Po „Narodovem“ besedilu nihče, kdor ne pozna vipavskih zgodb, ne more misliti na druzega, nego na sedanjega dekana. Dr. Tavčar je pri obravnavi zgubil marsikaj svojega poguma ter je porotnikom pod pretvezo, da mora streljati nazaj, da je boj proti „kleri kalcem“ hud, da je on največji liberalec na Kranjskem, poskušal dokazovati, da ni mislil na sedanjega dekana. Dokazal ni, pač pa je dokazal vipavski dekan, da je on napram zlobnemu namigavanju dr. Tavčarja čist in da je njegovo poštenje neomadeževano. Porotniki: Vilfan, trgovec v Tržiču, Pintbach, posestnik v Ratečah, trgovec Matjašič, Engelsberger, trgovec v Tržiču, Rom, posestnik, Hinterlechner, čevljarski mojster, Ihl, trgovec, Pauer, pekovski mojster, Dragatin, prodajalec klavirjev, Tamborino in Bamberg iz Ljubljane in Černe iz Kranjske Gore so z 11 proti 1 glasu dr. Tavčarja oprostili.

Pred graškimi porotniki je bil urednik soc. dem. lista „Arbeiterwille“, ki je očital vodji kršč. soc štajarskih, dr. Schoppelnu, da laže in obrekuje, oproščen. Porotna obravnava je dognala, da je socijalno demokraški urednik dr. Schöppelna infamno obrekoval. „Arbeiterfreund“ pravi o tem: Ta obravnava je zopet dokazala, da smo katoliški državljani v kat. Avstriji v mnogem oziru brezpravni. Zato ne moremo storiti druzega, kakor ožigosati posebno umazane slučaje, one ljudi pa, ki se iz strankarstva ne boje ne laži ne obrekovanja, izročiti javnemu zaničevanju.

Pomanjkanje duhovnov je v goriški škofiji. Kardinal dr. Missia namerava tedaj razširiti deško semenišče in sezidati novo poslopje na prijaznem gričku „Zemljišču“ blizu Gorice.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu, ki rešuje propada slovenska dekleta, čakajoča na službo, je vreden podpore vseh Slovencev. V poldrugem letu je sprejel ta zavod pod streho 567 deklet in jih rešil, da niso prišla v kremplje brezvestnim ljudem, ki preže na mlada dekleta, iščoča v Trstu službe, kakor tigri na plen. V našem času, ko se z liberalizmom širi tudi reka

nemoralnosti, je podpiranje tega zavoda vsem krščanskim rodoljubom sveta dolžnost.

Krutogorska epistola „šparovcem“ se čita v „Soči“ tako-le: Koliko je rodoljubov, ki ne zahajajo na plese! Dični rodoljub dr. Rojic ima dve hčerki, ki nista bili še na nobenem plesu. Ako taki možje včasih kaj dajo v narodni namen, kaj to nasproti drugim, ki so navzoči pri vseh mogočih zabavah in izletih iz mesta!“ — Kaj ne, da se ta epistola čedno sliši! Zveni tako nekako napredno. Ali bi se ne moglo s „kalamonom“ ventati tem mlačnim rodoljubom, da bi bolj zvesto izpolnovali liberalno-napredno zapoved, ki se glasi: Pleši, če hočeš biti naroden!

Ljubljanske novice. Dijak realec Lukas, ki je radi slabega spričevala pobegnil od očeta, se je vrnil zopet skesan domov. Bil je na Ogerskem pri stari materi. — Alfonz Zarube bil je zasačen pri tatvini na Kongresnem trgu v hiši št. 5. Stražniku je hotel popihati, pa se je prevrnil po stopnjicah in se močno pobil. — Ivanu Močanu, naredniku 17. pešpolka je ukral nekdo v vojašnici 30 K. in srebrno uro z verižico. — 55.500 članov štejejo danes vsa ljubljanska društva. — V konkurz sta prišla tukajšnja trgovca Bilina in Kasch v Židovskih ulicah. — Za ljubljanske žganjarje so se pričeli slabi časi. Ljubljanske žganjarne morajo biti sedaj zaprte ob sobotah od 6. ure zvečer naprej do 12. ure opoludne. To je jako pametna naredba, če je tudi baje zelo hud Maček na Glavnem trgu.

Drobne novice. V Kamni Gorici se snuje „Delavsko bralno društvo“ in je vlada pravila že potrdila. — Ubil se je minolo soboto po noči Jan. Ucman z Vrha pri Šmihelu. Vinjen je padel v 6 *m* globoko jamo. — Na Pragarskem je v sredo ponoči povozil stroj vlaka nekega klepača. — Deško semenišče v Gorici se razširi. — Pogorela je v Beričevem hiša Juriju Gostinčarju. — Pri zgradbi novega železniškega mostu na Barju padli sta dve železni traverzi na delavca Iv. Holsteinerja, ki je bil takoj mrtev. — Novo vojašnico bodo zidali v Radgoni. — Potres v Trstu so čutili v nedeljo ob 6. uri zvečer. V Padovu je bil sunek tako močan, da so ljudje s strahom na cestah pričakovali, kdaj se zrušijo poslopja. Tudi v Ljubljani se je tedaj malo zazibalo. — V Poreču je aretovanih 8 odličnih oseb, ker so na plesu „Lege nazionale“ grdo žalile našega cesarja. Pa pravijo na najvišjih mestih, da irredente ni!

Iz Konjiškega okoliša. Prišel sem po svojih poslih v čadramsko župnijo, šel skoz pohorsko velikonemško Oplotnico, kjer so me ravno srečavali otroci, gredoči iz šole, ter me pozdravljali z „Klobt zaj Jezos Kristos!“ Je li mogoče kaj takega iz ust otrok čadramske šole? Da! mogoče je kaj takega v čadramski šoli; saj so pa tudi učne moči zató, da je takó! Gospod nadučitelj Edvin Carl Blenk, — ki menda „von“ iz ponižnosti opušča — in pa gdč. suplentinja Ledinegg — ta dva Vam znata nemško učiti! V prvem razredu, kjer podučuje g. Ledinegg, se že morajo otroci baje oglašati s „hir“, in če katerega manjka, odgovarjajo navzoči z „niht hir!“ Kaj vse je še in že v prvem razredu nemško, Vam ne morem poročati, ker me že zaradi tega jeza grabi! — V četrtem razredu, kjer podučuje g. Blenk, pa je bojda tako po večem vse nemško. Ubogi otroci, ki nemškega popolnoma nič ne razumejo, pa gledajo učeno „učno moč“ kakor krava novo leso. — Šolska naznanila so se-vé čisto nemška — tudi že za prvi razred! — Pri svojih raznih opravkih vstopil sem v neko hišo, kjer je bilo dvoje otrok, ki že tri leta zahajata v šolo. Imela sta slovenski „Katekizem“, a nista poznala številk pred poedinimi vprašanji, tudi brati še nista znala! — Gospod nadučitelj Edvin Carl Blenk, vodja čadramske šole, skrbite rajši, da se bodo otroci brati, pisati in pa računiti naučili, in ne vtepajte ubogim otročičem nepotrebne nemščine v njih negodne glavice! — Slišal sem pa sicer tu pa tam, da po čadramski fari že precej vre zoper šolo, odkar je g. Blenk tamkaj. Dobro je povedal neki priprosti kmet, ki je otroku, ko ga je nemški pozdravil, odgovoril: „Norc ti, ki tu tak pozdravljaš in isti, ki te je tako učil!“ — Č. g. Vid, katehet v čadramski šoli! Je-li Vam znano nemško pozdravljanje vaših šolarčkov?

Sosed.

Od sv. Kunigunde se nam poroča: 25. svečana je priredilo pohorsko planinsko pevsko društvo „Slavček“ veselico v korist šolske mladine. Šolska dvorana je bila popolnoma natlačena. Gledalci iz raznih krajev so se kar čudili pohorski mladini, ki se je prvikrat na pozornici obnesla tako vrlo. Petje je bilo krasno. Domači godci so igrali poljudno. Ljudstvo je bilo veselo. Vse je bilo v najlepšem redu. Kdo bi se še drznil blatiti Pohorce, akopram s šaljivimi priimki? Kdor je bil pri tej veselici, spoznal je, da so Pohorci umni in prijazni ljudje. Vrlo sta se obnesli igri „Stari oče iz Amerike“ in „Na senožeti“. Pevski zbor je pel res kakor slavček. Gostje so bili zelo zadovoljni z veselico in upamo, da nas pridejo obiskat večkrat. „Oj, le naprej, dokler je še vetra kej“!

„Südsteierische Post“ je bila obsojena na globo 100 kron, ker je bilo sodišče mnenja, da je s tem hotela vplivati na porotnike učitelja Gostinčarja, ker je pisala, da je javno mnenje prepričano o nedolžnosti Gostinčarjevi.

Slučaji, ki niso slučaji. Iz Hotederšice se nam piše: Neka zelena trgovska griža je od nas pošiljala dopise zoper duhovne v „Slov. Narod“. Prej so bili na vrsti le drugi, potem se je pa „tič“ spravil na svojega dobrotnika, domačega župnika, in je objavil grd, lažij poln dopis v „Narodu“. Župnik mu je bil v prejšnjih letih nekoliko pomagal, da je postal — komi. To je bilo ljudem preveč. Tiča, pri katerem služi, so ljudje prijeli, da naj tega „tiča“ da iz službe, ali pa mu prepove, blatiti duhovne. Ko sta bila nato dopisnik in njegov brat v Tičevi gostilni in dvigala roke zoper „farje“, je malo manjkalo, da je nista izkupila. So bili že oboroženi ljudje proti njima s poleni in metlami. Prizanesli so jima, a slučaj ni prizanesel. Brat, ki je grdega dopisnika branil, si je drugi dan nesrečno zdrobil roko in odrinil ž njo v deželno bolnišnico. Možje so pa skupno našemu župniku dali zadoščenje, izrazili mu svoje spoštovanje in svoj stud nad črnim nehvaležnežem.

Spravna akcija v Istri. Mej italijanskimi in slovenskimi dež. poslanci isterskimi se bodo vršila spravna pogajanja. Ako se ta poganja uspešno ne dosežejo, vlada baje razpusti dež. zbor isterski in bo po poročilu „Piccolovem“ pri volitvah podpirala Slovane. Hm!?

Koroške novice. Deželni šolski svet je s posebnim ukazom odpravil dosedanjo tajno kvalifikacijo učiteljev. O nadzorovanju se mora spisati poseben zapisnik, katerega morajo podpisati tudi nadzorovani učitelji. — Celovško mesto potrebuje letos za svoje uboge 39.777 gld. — Beljaško mesto vzame na posodo 75.000 gld. — Celovško mesto je sklenilo, kupiti vodno silo na Krki od tvrdke Ganz in tov. (prej Fuchsovo posestvo) in vodne sile pri Freibachu ob Šmarjeti v Rožni dolini za napravo elektrarne. Elektrarna bo stala 2 milijona kron.

Nove Zupanove orglje v cerkvi sv. Ivana v Gorici. 16. t. m. smo kolavdirali krasne, po bratih Zupan iz Kamnegorice izdelane in postavljene orglje v cerkvici sv. Ivana v Gorici. Pri kolavdaciji so bili navzoči sledeči gospodje: Monsig. župnik Wolf, dr. Hil. Zorn, c. kr. vadniški učitelj Mercina, stolni organist Setničar, vodja Schreiber, profesor Schwarzer, prof. in dež. poslanec Berbuč, izborni organist Eržen in pa še mnogo druge gospode. Mnenje vseh gospodov o orgljah je tako-le: Orglje so se preiskovale natančno na glasbi, intonaciji, in pregledala se je vsa krasno in tehnično izpeljana mehanika ter sploh umotvor konstrukcij. Mojster je izkazal vse: Čist, fin materijal na vseh delih orgelj; praktično in tiho delujoči meh, katerega lahko otrok goni in se sam regulira brez motečega prhanja. Videli smo krasno lite cinaste piščali, katere so srebrno bliščeče po obliki, a tudi njihov kristalno čiste intonacije ton je krasen v odgovarjanju. Na cinastih piščalih moderno rezoče Gambe opazili smo čez labije ležeči medicinski aperator, s katerim se intonacija dirigira z vijakom. To je iznajdba Gavolija iz Pariza, tako imenovani „Frein harmonique“, po naše labijalna uzda. Tudi na lesenih piščalih je za hiter, precizen in fin ton preskrbljeno z modernim zaokroženim kovinskim vihalom, kojega premiče vijak in sili tok sape na določno rez labijalke, kar provzroča odločnost in krepkost hitrega odgovora. Vsak spremen za-se nastopa karakteristično; lepo enakomerno intonovan daje čast svojemu imenu. Gambi ali harmonični flavti za-se ali združeno je težko presoditi prednost; kombinirane nežne spremene s kupolami v 4 stopni ton lahko primerjamo II stroju (manualu), iz kojega se lahko ustvarja poljubnih barv in spremen. Principal je jasen, markanten in je krepko pojoč, za katerim 16 stopen, temnobučeče pojoč Subbas nikakor ne zaostaja. Ker je vsak spremen za-se na svojem mestu, kakor izvežban pevec, ni čuda, da ima skupnost orgelj temeljit, mogočen, okrogloznačajen izraz, kojega ne bi vsled maloštevilnosti spremenov nikdo ne pričakoval. Rauschquinta, koja nameščа Miksturo, prav biščeče vstaja iz stroja 8 in 4 stopnih pevačev, koji jo vrlo brzdajo pred drznim nastopom, tako, da se sme reči, da je na svojem mestu. Omara je lepa, igra lahka in tiha. Ker to delo (75.) samo hvali mojstra, tudi dela vso čast slavnima bratoma Zupan, koja sta na Goriškem že mnogo lepih orgelj postavila. L. 1892. je sloveča firma Walkerja na glasbeni razstavi na Dunaju razstavila male orglje, s katerimi je bil te firme namen, svetu pokazati, kaj premorejo male orglje, z malim številom spremenov, ako mojster razvije svoj umetniški talent, kar je bolj težavno pokazati na malih, nego na velikih orgljah, katerih je ta firma kot svetovno znana mnogo postavila. Na novo postavljenih orgljah v cerkvi sv. Ivana v Gorici sta sloveča slovenska mojstra temeljito dokazala, kaj premoreta, in častno dosegla uzor slavnih nemških orglarjev. Slovenci imamo vrla domača umetnika, torej naj bi cerkvena predstojništva nikdar ne posegala po slabejših, tujih izdelkih.

Muzejsko društvo za Kranjsko je izdalo 1. zvezek „Izvestij“ in 1. zvezek „Mittheilungen“. „Izvestja“, katera urejuje tajnik društva A. Koblar, obsegajo znamenito razpravo dr. Fr. Kosa: „O bojih med krščanskimi in poganskimi Slovenci v osmem stoletju“, potem v malih zapiskih kritiko Ciperletovih „Kulturnih slik s Kranjskega“, priobčenih v „Učiteljskem Tovarišu“, dalje oceno Jakschevega dela „Monumenta historica ducatus Carinthiae“, poročila o Mandelčevi tiskarni v Ljubljani, o slovenščini v mnogojezični bibliji iz l. 1599. in o občnem zboru „Muz. društva“. Na koncu je natančen imenik društvenih članov in naročnikov na „Izvestja“ ter korporacij in društev, s katerimi je „Muz. društvo“ v zvezi. — „Mittheilungen“, katere urejuje društveni blagajnik g. prof. dr. Gratzy pl. Wardengg, pa obsegajo sestavke: prof. J Vrhovec piše o stari ribniški šoli in o kugi na Kranjskem, Fr. Komatar podaja drobec iz obiteljske kronike Turjačanov, K. Črnologar dokazuje, da je bil trg Mokronog nekdaj mesto, L. Pintar navaja neko spremno pismo izza časa kuge v 16 stoletju in F. Seidel poroča o svojem spisu „o ljubljanskih potresih od 1895—1898“. — Mislimo, da ne bomo nikogar razžalili, ako omenimo, da so tudi v tem zvezku nemških „Mittheilungen“ vsi pisatelji odlični in jekleni slovenski rodoljubi. Mimogrede omenjamo, da so v prvem Vrhovčevem spisu nekateri zgodovinsko neutemeljeni izrazi, kakor: Hochstift (!) Bischoflack, 1262 Schulmeister (!) Nikolaus, 1435 Stadtpfarrkirche (!) St. Niclas itd.

Lanskega vina imajo, kakor se nam poroča in krške okolice, še vinogradniki v bližini Krškega (Cesta) v fari sv. Duha in na Studencu pri Krškem. Vino je iz starih in novih trt, belo, rudeče in črno; cena 18 do 23 gld. hektoliter.

Razne stvari.

Štefanija se omoži. Poroka nadvojvodinje cesaričine udove z ogerskim grofom Lonyajem, ki je prestopil radi tega iz protestantizma h katoličanstvu, se zvrši 19. t. m. v Miramaru pri Trstu.

Zaklad za katoliško vseučilišče v Solnogradu ima sedaj glavnice 852.791 K 35 h.

Najnovejše vesti.

Župan Hrovatin contra „Slovenec“ pride še enkrat pred ljubljanske porotnike, ker je kasacijsko sodišče na Dunaju razveljavilo obsodbo „Slovenca“.

Liberalna stranka na Goriškem je imela v četrtek shod, na katerem se je skoval nov žebelj za rakev slovenskega naroda. Shod je odstavil vero in izvrševalni odbor se bo tepel za svobodno šolo. Kar je druzega v programu, so same fraze.

Prof. dr. Gregor Krek v Gradcu praznuje šestdesetletnico. Nocoj mu priredi „Triglav“ z drugimi slovanskimi društvi graškimi slavnostni komers

---

Vojna v južni Afriki. Poroča se zopet o znatnem vspehu Angležev. Roberts si Bure ni upal pri Osfonteinu in Modder-riverju zagrabiti v fronti, dasi je imel 10.0000 mož. General French je šel okolu hribov ter jih zagrabil od zadaj. Buri so se morali umakniti. Angleži so došli tudi že na transvaalska tla. Pri Ladysmithu pa so Buri že dvakrat nagodli jo Angležem. Zapodili so jih dvakrat nazaj v mesto. Proti Angležem so ustali Afrikandri. To bo Angleže zelo oviralo v bodočih bojih. Iz Pretorije se včeraj poroča, da so bili Angleži pri Mafekingu poraženi. Buri so zaseli utrdbe okolu Mafekinga. Tudi pri Dortrechtu so bili Angleži natepeni. Krüger je prišel v Bloemfontein, kjer je v svojem govoru dejal, da če bodo Buri zvesti svojemu Bogu, jih Bog ne zapusti.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Dunaj, dne 7. marca 1900.

Kar so že davno želeli avstrijski Nemci, to se jim je v državnem zboru posrečilo. Prva točka današnjega državnozborskega sporeda je bila volitev prvega podpredsednika in skoro vsi Nemci so volili svojega somišljenika Pradeja. Poljaki in deloma pristaši nemške katoliške ljudske stranke so oddali prazne listke, Čehi in člani slovansko krščanske-narodne zveze so pa volili Čeha dr. Žaček-a. Voljen je bil Nemec Prade z absolutno večino glasov, in s tem je nemška posest zopet zavladala v predsedstvu.

Drugi podpredsednik Lupul je sam odstopil od mesta drugega podpredsednika in to je dalo Židu Penižku in njegovim pokroviteljem zopet povod, pokazati svojo zmožnost. Imenovali so se razni tekmovalci za to mesto. Dunajski časniki so donašali vsaki dan dvakrat nova imena in priznati moramo, da so se tudi poslanci, kateri bi morali poznati Penižkove lastnosti, vsedli mu na limanice in so mu verjeli. Končno se je pokazalo, da zahtevajo Čehi za se to mesto, da niso nikoli drugače mislili in da hočejo tja posaditi svojega kandidata dr. Žačeka. S tem je pa končana vsa spletka, in Penižek se je ne sramuje!

Po tej volitvi je utemeljeval poslanec Kaiser obtožbo proti ministru Wittek-u, ker je kot malodnevni ministerski predsednik rabil neopravičeno zloznani § 14; — in rudeči socijalist Rieger ga je prav provokatorično podpiral. Trobil je tudi o dunajskih krščanskih socijalistih, da hočejo ljudstvo oropati po novem volilnem redu za volilno pravico, a Luegerjevi pristaši so ga tako vgnali, da je o tem predmetu obmolčal in so mu obrekovanja obtičala v grlu. Nadaljeval je potem govor in zahteval splošno volilno pravico, in ko ga je župan dr. Lueger vprašal, kako bi govornik to speljal, je le-ta pro. izvajal, da je to mogoče le po vladni prisilni zapovedi, ali pa po revoluciji.

Čeh dr. Stranski je označil zatožbo proti ministru Wittek-u kot komedijo, kojo so vprizorili Nemci na videz, in s kojo si hočejo tega ministra še bolj priklopiti, in izjavil, da se Čehi v to stvar ne mešajo. Zbornica je potem sklenila, da se bo glasovalo po imenih, in izid glasovanja je pokazal, da je bila cela obtožba res le nemška komedija, kajti le 60 glasov se je dobilo za obtožbo, nasprotno pa 94 proti obtožbi. — Vsi drugi poslanci so zapustili zbornico med glasovanjem.

Tretja točka dnevnega reda je bil vladni predlog o oproščenju zastavnih listin od rentnega davka.

O predlogu je govoril poročevalec dr. Steinwender in finančni minister dr. pl. Böhm-Bawerk je pojasnil stališče vlade v tej zadevi; dr. Gessman je pa toplo priporočal predlog, dokazujoč, da bi moral nižje-avstrijski hipotekarni zavod, ako bi se predlog ne uveljavil, plačati letos rentnega davka 48.000 gld., to bi pa, ali uničilo podjetje, ali pa oviralo njega prospeh. Končno je sprejela zbornica ta zakon z dodatkom, da bodo tudi obresti od posojilničnih zastavnih listin oproščeni.

Dunaj, dne 9. marca.

Seja se je pričela ob 11. uri. Poslanske klopi so bile do malega napolnjene, kajti desnica je hotela pokazati, da še obstoji, levica pa, da se ne pusti odstraniti. V četrtek je imela namreč desnica sejo parlamentarne komisije, in prisegale so si zopet v desnici spojene stranke zvestobo. Tak je notranji položaj desnice, ki se je na zunaj pokazal pri današnji volitvi druzega podpredsednika. Voljen je bil dr. Žaček s 168 glasovi desnice. Levica ga je pozdravila s praznimi listki. Ta navidezni vspeh skupnosti pa nima Bog ve kake veljave, ker so Čehi sklenili z obstrukcijo napasti vse vladne investijske predloge, t. j. zgradbo druge železniške proge v Trst in pa zgradbo tržaške luke. Ta dva predloga sta pa za Slovence odločilne veljave in slovenskim poslancem ne bo mogoče podpirati teženj takih prijateljev, kateri nimajo smisla za njih gospodarski napredek. To naj bi si Češi dobro premislili, kajti če kruha primankuje, prenehajo ideali. So pa tudi sicer čudni gospodje ti Čehi, v svet kličejo, da hočejo vlado napadati, a si privoščijo mesto drugega podpredsednika in sklepajo, da bodo obstrukcijo pričeli, a izpuste zakon o vojaštvu iz obstrukcije. Naj bi si nekako ogledali svoj in položaj sedanje vlade, naj bi se združili s Staročehi od katerih jih loči danes edino le ime, in naj bi se združeni postavili proti oni radikalni struji v svojem domovju, koja zamore Češko postaviti pod vojaško oskrbništvo, a s tem uničiti življ avstrijskih Slovanov za več desetletij.

Po volitvi podpredsednika je zbornica hitro ugodila govornikoma dr. Funke ju in dr. Kaftanu — dovolila za malo lokalno železnico Bohdanec — Rosio 24000 gld. podpore ter prestopila na drugi oddelek dnevnega reda, namreč na določitev, je li poslance izročiti v to poklicanim kazenskim sodiščem.

Glede poslancev Stojalovski in Stapinski se je ugodilo dotični prošnji sodišč; — poslanca Holandski in dr. Mitkovski se pa nista izročila sodiščem.

S tem je bil dnevni red končan in zbornica je o nujnostnem predlogu dr. Dvořaka sklenila, da se izroči njegov predlog o prenaredbi cesarske naredbe iz leta 1854. (policijski zakon) dotičnemu odseku v pretresovanje, potem se je pa pričela razprava o nujnostnem predlogu, da se vojaški kazenski postopek prenaredi.

Omenjamo še, da je poslanec Pfeifer stavil predlog, da naj vlada pri obnovitvi trgovinske pogodbe z Italijo odpravi takozvano vinsko klavzulo ter da za italijansko vino uvede vinsko carino. Stavil je nadalje predlog, da vlada dovoli zdatno državno podporo za streljanje proti toči.

GLASNIK.

Raj socijalinh demokratov.

Z mokraškimi barvami naslikal dr. I. Ž.

(Dalje.)

Kaj je torej sedaj prvi in glavni namen socijalno-demokraških voditeljev? Prvi namen je, da dobe v roke oblast, večino v vseh zastopih. Na mejnarodnem shodu v Londonu l. 1896 so izjavili: „Ta kongres imenuje politično akcijo vse oblike organizovanega boja, da si priborimo politično moč in da delavske množice izrabijo zakonodajstvo in vse upravne naprave v državi in občini za svoje osvobojenje“.

Liebknecht je na shodu v Cirihu govoril: „Boj je za oblast, in ta boj moramo izvojevati na političnem polju, da dobimo v roke zakonodajske stroje, katere naši nasprotniki izrabljajo proti delavcem“.

In Engels to pojasnjuje rekoč: „Sedanja kapitalistiška produkcija vedno množi število proletarcev, in tako ustvarja moč, ki bode vse preobrnila . . . Proletarijat dobi enkrat v roke državno oblast in proglasi produkcijska sredstva za državno imetje“. Ko torej socijalni demokratje dobé v roke upravo občin, dežel in države, z jedno črto se vzame kapitalistom vse, kar imajo. Bebel je vender še tako usmiljen, da kapitalistom obljubi letno rento do smrti. Na shodu v Vratislavi je namreč rekel: „Država prevzame vse dolgove na posestvih. In ko dobimo vso oblast, naredimo s posestniki kratko pravdo. Odkupimo jim namreč nezadolženo imetje z rento“.

Kdor opazuje socijalno gibanje, vidi, da socijalni demokratje sedaj v prvi vrsti skušajo dobiti večino v vseh zastopih. Njihova organizacija je posnemanja vredna, in za sredstva pri agitaciji pa tudi niso v zadregi. Število socijalnih demokratov se množi v vseh državah. Pri zadnjih volitvah v državni zbor so socijalni demokratje oddali okoli 600.000 glasov.

Seveda razlastitev ne pojde tako gladko. Pfund namreč piše: „In če se nam posreči, da dobimo večino v državnem zboru, kaj pa potem? Ta večina sklene zgodovinsko važni sklep, nova doba se rodi — o ne, stotnija vojakov razpodi to socijalno-demokraško večino iz parlamenta. In če se bodo gospodje ustavljali, vtaknejo jih v ječe, kjer bodo imeli čas, da premišljajo o svojem delovanju“.

Torej policije in vojakov se še bojé. Zato pa je vedno na dnevnem redu boj proti militarizmu. Socijalni demokratje so proti vojaštvu, a ne toliko zaradi velikih troškov za armade, ampak ker se bojé bajonetov in topov.

II. Prostost ni enakost.

Soc. demokraški učenjaki so že mnogo napisali o bodoči državi, vender pa še niso edini, kako bode država uravnana. Bebel sicer meni, da to vprašanje ni tako nujno. Ko socijalna demokracija dobi v roke vso oblast, potem se stvar sama reši. Kautsky in Schönlank pa pravita: „Kdor razume naše stališče, temu je jasno, da je nemogoče že sedaj natančno napovedati bodoče razmere. Socijalistiška država ne bode gotova na dan revolucije, ampak se bode še-le razvila. Ostala bo v vednem razvoju in rodila nova vprašanja, nove naloge. S temi pa naj si ubijajo glave naši otroci in unuki.“

In Liebknecht je govoril v Hali: „Kar je danes resnično, je jutri bedasto. Kar je danes želja, je jutri resnica, pojutrišnjem nazadnjaštvo. Le norec more vprašati, kakšna bode bodoča država. Ljudje, ki to vprašajo, nimajo pojma o socijalnem vprašanju.“

Tako se izgovarjajo vedno, kadar jim gre do živega. Določenim odgovorom pa se izogibljejo, ker nočejo motiti lepih sanj svojim vernikom. Ko bi vzdignili zagrinjalo, ki prikriva bodoči raj, preplašil bi se marsikateri, ki danes zvesto prisega na njihovo zastavo.

a) Uredba dela.

Prva naloga soc. demokracije je, da družba dobi v posest vsa produkcijska sredstva. Ko se to zgodi, ponehajo razni stanovi in javna oblast zgubi svoj politični značaj. Povsod zavlada popolna prostost in enakost. Vladarjev ni treba, republika je soc. demokraški ideal. „Mi vsi smo rojeni vladarji — piše Dietzgen — vladar je le začasni poslovodja, kakršnih je v množici na stotine“.

„Politična oblast je organizovana sila nekaterih, ki zatirajo druge.“ Na vprašanje, ali bode bodoča država imela sploh kako obliko, odgovarja Knorr v svojem katekizmu: „Seveda! A ta oblika ne bode podobna ne monarhiji, ne republiki, v kateri vlada kapital.“

Liebknecht piše: „Soc. demokracija hoče tako državo, v kateri bodo ljudje popolnoma ravnopravni. Soc. demokracija hoče zamašiti vse vire nejednakosti, ona ne trpi ne gospodov ne hlapcev, ampak le bratovsko vzajemnost vseh

ljudij... Država je pravično urejena človeška družba, splošna zavarovalnica sreče in omike... Soc. demokracija hoče osvoboditi moža in ženo".

Bebel prorokuje v svoji knjigi: „Ko dobi družba v roke vsa delavska sredstva, takoj proglasi delavsko dolžnost za vse brez razlike kot temeljni zakon bodoče države. Brez dela družba ne more obstajati. Družba ima torej pravico zahtevati, da vsakdo po svojih telesnih in duševnih zmožnostih pomaga proizvajati za splošne potrebe. Le nasprotniki trdijo, da socijalisti nočejo delati in da hočejo delo odpraviti."

Dobro, kdor ne dela, naj tudi ne jé. Zakaj pa Marx, Lassalle, Engels, Liebknecht, Singer, Auer, Kautsky in drugi proroki ne dajejo lepega vzgleda.

A najlepše pride! V bodoči državi bode moral vsakdo delati z žuljavimi rokami, kajti lenuhov država ne bode redila. Bebel uči: „Bodoča država bode imela učenjakov in umetnikov vseh vrst v izobilju; toda vsakteri bode moral čez dan tudi fizično delati.... Družba ne bode več proizvajala „blaga" za prodajo, ampak le stvari za porabo v družbi. S tem neha vsa trgovina. Velika armada oseb obeh spolov in razne starosti bode na razpolago produktivnemu delu.. Na mesto tisočerih prodajalnic bodo velika skladišča, elegantni bazarji."

Vse to bode olajšalo delo in promet. Dočim sedaj trgovci in prekupci pošiljajo razno blago iz kraja v kraj, bode v bodoče „družba" sama oskrbovala vse delo za cele občine.

Bebel pa je tudi že izračunal, koliko ur bode moral vsakdo delati. Za Avstrijo mu je račune naredil dr. Hertzka v svoji knjigi: „Zakoni soc. razvoja". Ta pravi: Za avstrijsko prebivalstvo bi zadoščalo $10^1/_2$ milijona hektarov obdelane zemlje in 3 milijone hektarov travnikov. Na tej zemlji bi pridelali dovolj žita in redili potrebno živino. Za poljedelstvo in razne vrste industrije je treba sedaj okoli 615.000 (!) delavskih močij. Te pa štejejo le 12·3 % vsega za delo zmožnega prebivalstva, ako odštejemo vse ženske in moške osebe pod 16. in nad 50. letom starosti. Ko pa bi delali vsi moški, izvršili bi vse delo na polju in v tovarnah v šestih tednih. Ako torej delo enakomerno porazdelimo med vse delavske moči in štejemo le 300 delavskih dnij, moral bi vsakdo delati le poldrugo uro na dan."

Delavske drobtine.

„Narodov" napad na sv. očeta. Prejeli smo od slovenskega delavca te-le vrstice: „Delavci se čudimo, kako more v svojem glasilu tako surovo napadati sv. očeta advokat Tavčar, ki se po svojem stanu hoče prištevati mej izobražene. Mi delavci, katere naša inteligenca pita z „barabami", vidimo v napadu na Leona XIII. napad na naše pravice. Leon XIII. je oni mož, ki je svetu pokazal pot, kako rešiti pereče socijalno vprašanje. On je odločno obsodil vsako krivico na družabnem polju. Kdor toraj zaničuje papeža, prijatelja delavcev, zaničuje delavski stan, ker z zaničevanjem sv. očeta zaničuje tudi njegovo delo v korist trpinov. Delavci, zapomnimo si to!

Shod v Kranjski Gori priredi jutri „Slov. kat. del. društvo" iz Ljubljane, popoludne ob 3 uri. Shod se bo vršil v gostilni „pri Pošti".

Interpelacije v drž. zboru. Dne 1. marca so v 31. seji državnega zbora sloven. državni poslanec dr. Krek in tovariši stavili nekaj interpelacij na poljedeljsko, finančno in notranje ministarstvo. Prva interpelacija se tiče državnih gozdnih delavcev in se približno tako-le glasi: Službene razmere gozdnih delavcev v državnih in verskega zaklada posestih so bile do zadnjega časa vsaj deloma urejene. Po nekem gotovem internalnem službenem času so bili delavci stalno nastavljeni in, kjer je bilo mogoče, zavarovani za slučaj bolezni in nezmožnosti za delo pri kaki c. k. rudniški bratovski skladnici. Toda ta praksa je ponehala. Novi delavci se ne stabilizujejo več, da celo stabilni delavci so zgubili marsikako dobroto, ki je v zvezi s priklopljenjem k bratovskim skladnicam. Vse prošnje od delavske strani so se odbile; pač pa se je nameravala nova organizacija gozdnih delavcev. Zgodilo se ni nič. Gozdni delavci so postali navadni dninarji, kar gotovo ni v interesu gozdne uprave in se iz zdravega socijalno-političnega stališča nikakor ne more odobravati. Iz teh razlogov vprašajo podpisani: „Je-li njega ekscelenca voljan, urediti službene razmere pri c. kr. državnih gozdih in verskega zaklada posestvih poslujočih gozdnih delavcev in varovati pravice stabilnih delavcev?" Druga interpelacija zadeva razmere diurnistov in se glasi: Vreditev službenega razmerja diurnistov pri c. kr. državnih uradih se je v državnem zboru že večkrat odločno zahtevala in je bilo te ravno tako od raznih ministerstev obljubljeno. V zadnjem času so se objavila tudi načela, po katerih hoče vlada vprašanje diurnistov urediti ter se je vresničenje tega v najkrajšem, sedaj vže davno preteklem času obljubilo. Namignilo se je, da se odpravi pavšalni sistem in da se diurnisti uvrste v posebni status, v katerem naj bi se jim dal poleg značaja stabilnosti princip napredovanja v višje plačilne razrede, zavarovanje za slučaje bolezni in starostno provizijo zagotovilo. Vkljub obljubam raznih vlad se v tej zadevi ni nič zgodilo. Z ozirom na splošno priznane žalostne razmere diurnistov dovoljujejo si podpisani vprašati: Ali je njega ekselenca voljan, po obljubah svojih prednikov službeno razmerje diurnistov takoj pričeti urejevati. — Da sta prva in tretja interpelacija važni za delavce in diurniste, je jasno. Razmere gozdnih delavcev so pri nas take, da skoro slabše biti ne morejo. Diurnisti se pa tudi na noben način nočejo z svojim bornim dnevnim zaslužkom debeliti. Država, ki potrebuje delavnih močij, bi morala biti vzor drugim podjetnikom v službenem razmerju. Toda dandanes tega ni. Zato smo brez dvojbe gospodu drž. poslancu Kreku hvaležni, da je sprožil zadevo v parlamentu in ministre opomnil, da imajo v svojih področjih ljudi, ki ob obilnem in težkem delu še vedno — stradajo.

Stavka premogarjev. Število stavkujočih se zmanjšuje od dne do dne. Grozna beda sili delavce k delu. Najkrepkejše se drže delavci v Moravski Ostrovici. Rez žalostno, da se tudi sedaj še ne zgane vlada in z določnim korakom ne konča nejednakega boja, v katerem se tisoče pridnih delavcev in njihovih rodbin bori z gladom in obupom.

Mednarodni urad za varstvo delavcev. Naša vlada je nedavno predlagala švicarskemu zaveznemu svetu v Bernu, da se ustanovi mednarodni urad za varstvo delavcev. V Švici so tej misli prijazni. Belgija pa bi hotela, da bodi sedež tega urada ne v Bernu, ampak v Bruselju. Belgija dela tudi sicer težave glede tega vprašanja. Nemčija pa je predlog naše vlade odklonila z opazko, da stvar še ni zrela za rešitev.

Novi tunel se zgrade: Na železnici čez Ture bode od postaje Böchstein do Mallnitz 8470 metrov dolg tunel. Na železnici čez Karavanke bode 7943 metrov dolg tunel in na bohinjski železnici bode od Bohinja do Podbrda 6365 metrov dolg tunel.

Krščansko ženstvo se vzbuja. V Inomostu in Lincu sta se osnovali krščanski ženski zvezi.

Predpustna veselica katol. izobraževalnega društva sv. Jožefa v Tržiču, ki se je vršila pustni torek v prostorih g. H. Dobrina, je prav dobro vspela. Društvu naklonjenega občinstva se je nabralo polno dvorano, ki je precej prostorna. Pod spretnim vodstvom zaslužnega g. organista J. Pogačnika so zapeli pevci tri pesmi, in sicer: 1. Neprestrašene krvi, 2. Orel in 3. Sveta noč. Za tem se je igrala šaloigra „Zgubljena suknja", katero so igralci dobro in spretno igrali. Zadnja točka je bila „Knajpova kopel", komičen prizor, katerega je vrlo dobro pogodil g. Fr. Vidic. — Pohvaliti moramo vrle delavce, ki porabijo prosti čas, katerega imajo itak malo, v to, da se priuče težkim vlogam. Želimo le, da nam še večkrat napravijo takih zabavnih večerov.

Pogrebno društvo „Marijina bratovščina" v Ljubljani je imelo v pretečenem upravnem letu 4502 gld. 55 kr. dohodkov, stroškov pa 4469 gld. 31 kr. Vse društveno premoženje znaša 24904 gld. 54 kr. K društvu je pristopilo 87 novih udov, umrlo pa 101 ud. Pokopalo se je 14 otrok društvenikov. Društvo je imelo koncem leta 2313 udov, od katerih je bilo 79 oproščenih udnine v znesku 47 gld. 40 kr. To prepotrebno društvo, ki je za reveže vže toliko storilo s svojim blagim namenom, moremo krščanskim delavcem najtopleje priporočati. Za letni prispevek 1 krono 20 vin. in 8—12 kron vpisnine si vsak oskrbi lahko primeren in lep pogreb, poleg tega pa je tudi skrbljeno za njegovo dušo s tem, da se bero za vse člane sv. maše.

Tinktura zoper kurja očesa

gotovo najboljše sredstvo
za hitro odpravo kurjih očes, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr
Dobiva se v 60 (55)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj"
M. Leustk-a v Ljubljani.

Polenovko
dobro namočeno
priporoča 9 (5—1)
Rudof Petrič
trgovina s špecerijskim blagom.
VALVAZORJEV trg štev. 5, nasproti Križanske cerkve.

Udovec-uradnik
bi rad stopil v dopisovanje s kako omikano in razumno Slovenko, ki bi bila voljna prevzeti hišno gospodarstvo in nadzorstvo njegovih otrok, oziroma tudi omožiti se
Primerne ponudbe naj se pošljejo na upravništvo tega lista pod črko ABC.
7 (3—3)

Domača umetnost! Domača umetnost!
Podobarski in pozlatarski ateljé
Andrej Rovšek
v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22
v hiši gospé Wessner-jeve
se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (1) **Priznalno pismo:**
Blagorodni gospod! Altar presv Trojice, katerega ste naredili za tukajšnjo župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejše priporočam za podobno delo.
Z odličnim spoštovanjem Vam udani
Martin Poljak,
Ajdovec, 20 okt. 1899. župnik

Odgovorni urednik: Svitoslav Breskvar Izdajatelj: Konzorcij „Slovenskega Lista". Tisek J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.